

ILO CENEVRE'DEN HABERLER - NEWS FROM ILO GENEVA

ILO'nun yıllık konferansında delegeler çalışma yaşamına ilişkin belli başlı konularda ivedi girişimlerin önünü açtı

Annual ILO Conference delegates pave way for urgent action on key labour concerns

Hükümet, işçi ve işveren kesimlerini temsil eden 3,000'i aşkın delege yoğun tartışmaların ardından Uluslararası Çalışma Örgütü'nün 93'üncü yıllık konferansını Haziran sonunda tamamladı. Ele alınan konular arasında zorla çalıştırma uygulamalarının ivedi olarak sona erdirilmesi, gençlere iş yaratılması, çalışma yaşamında güvenliğin sağlanması ve ILO Genel Müdürü **Juan Somavia** tarafından "küresel iş krizi" olarak tanımlanan sorunun aşılması için yapılması gerekenler yer aldı.

ILO üyesi 178 devletin delegelerinin yıllık toplantısında işgal altındaki Arap topraklarında çalışan işçilerin durumu; Belarus, Kolombiya ve diğer ülkelerdeki çalışma standartları ve Myanmar'da zorla çalıştırma uygulamalarının durdurulması için halen sürmekte olan çabalar gibi konular da ele alındı. Delegeler, ayrıca, günlük çalışma sürelerinin bugünkü durumu ve esneklikle işçilerin güvenliğini, sağlığını ve aile yaşamlarını dengeleme gerekliliği gibi konuları tartıştılar.

Konferans, balıkçılık sektöründeki işlerle ilgili olarak önerilen Sözleşme taslağı üzerinde çoğunluk sağlanamaması üzerine Yönetim Kurulu'ndan 2007 yılında yapılacak konferansın gündemine bu konuyla ilgili madde konulmasını ve ilgili raporun daha ayrıntılı ele alınabilmesi için konferansın bütün delegelerine ulaştırılmasını talep etti.

Toplantıda söz alan iki tanınmış konuşmacı, küreselleşme ve insana yakışır iş başlıklarıyla ilgili sorunların

Konferansta ele alınması gerekliliğiyle ilgili mesajlar verdi. Cezayir Halk Cumhuriyeti Başkanı ve halen Arap Birliği Başkanlığı görevini yürüten **Abdelaziz Bouteflika** 2000 yılı Eylül ayında yapılan Binyıl Zirvesi'nin ardından küreselleşmenin sosyal boyutunun yeniden ele alınması çağrısında bulunurken, halen Afrika Birliği başkanlığını yürüten Nijerya Başkanı **Olusegun Obasanjo** Afrika'nın kalkınma alanındaki ortaklarından ILO'nun insana yakışır iş gündemini küresel bir hedef haline getirmek için çaba göstermelerini istedi.

Uluslararası Çalışma Konferansı'nın 93'üncü oturumu 2006-2007 dönemi için bir programla birlikte 594.31 milyon dolarlık bütçeyi benimsedi. 2006-2007 dönemi bütçesinde, kurumsal yatırım ihtiyaçlarının ve sıra dışı kalemlerin karşılanması için öncekine göre yüzde 1.1'lik bir artış sağlandı.

Yeni program ve bütçenin odaklandığı başlıklar küresel bir hedef olarak insana yakışır iş ve “İnsana Yakışır İş Ülke Programları” dahil olmak üzere bu hedefin gerçekleşmesi için yerel, ulusal, bölgesel ve uluslararası ölçeklerde yapılması gereken işlerdir. Program, ILO’nun dört stratejik hedefini pekiştirmektedir. Bu hedefler, çalışma yaşamında standartlarla birlikte temel ilkelerin ve hakların yaygınlaştırılması; insana yakışır iş ve gelir imkanlarıyla birlikte kendi işlerini kurabilmeleri için erkeklere ve kadınlara daha fazla imkanlar sağlanması; sosyal korumanın kapsamının ve etkililiğinin herkese ulaşacak biçimde genişletilmesi ve üçlü yapının ve sosyal diyalogun güçlendirilmesidir. Yeni program ayrıca gençlere, insana yakışır iş bulunması, ticari kuruluşların sosyal sorumluluğu, serbest ihracat bölgeleri ve enformel ekonomi gibi alanlarda da girişimler önermektedir.

Konferans **Dördüncü Çocuk İşçiliğine Karşı Dünya Gününde**, dünyadaki en tehlikeli sektörler arasında yer alan küçük ölçekte madencilik ve taş ocakçılığında çocuk işçiliğinin on yıl içinde tamamen ortadan kaldırılması çağrısında bulundu. Bu çağrı, 5 ile 17 yaşları arasında olup tüm dünyadaki küçük madenlerde ve taş ocaklarında büyük güçlükler içinde ve tehlikeli koşullarda çalışan tahminen 1 milyon kadar çocuğun bu durumdan kurtarılması amacını taşımaktadır.

Diğer konferans konuları

- 100’ü aşkın ülkeden gelen delegeler, son dönemde rekor düzeye varan genç işsizliği sorunu karşısında gençler için insana yakışır işler bulunması ve gençliğin istihdamı konusunun gündeme yerleştirilmesinde uluslararası topluluğun oynayabileceği rol gibi konuları ele alıp tartıştı. Gençlerin istihdamı ile ilgili konularda görevli Konferans Komitesi hazırladığı nihai raporda ILO’nun, gençlerin istihdamını sağlamaya yönelik eylem planının pratik bir içerik taşıması; gençlerin bilgilendirilmesi, genç işçilerin haklarının uluslararası çalışma standartları doğrultusunda geliştirilmesi ve teknik yardım gibi başlıkları temel alması gerektiğine işaret etti.
- Güvenlik ve Sağlık Komitesi **iş güvenliği ve sağlığı** alanında geliştirici bir çerçeve üzerinde çalıştı. Delegeler, bu çerçeveyi oluşturan belgenin bir sözleşmeye

dönüştürülmesine ve bu sözleşmeye ayrıca ilgili tavsiye kararlarının eşlik etmesine karar verdiler. Önerilen belgeler, iş güvenliği ve sağlığının ülke gündemlerinde üst sıralara yerleştirilmesine katkıda bulunacak, yönetim sistemleri yaklaşımıyla yerleştirilecek önleme ilkesi temelinde daha güvenli ve sağlıklı çalışma ortamlarını özendirecek, ülke ölçeğinde iş güvenliği ve sağlığı programlarının hazırlanmasına yardımcı olacak ve ülkelerdeki iş güvenliği ve sağlığı sistemlerinin sürekli iyileştirilmesine zemin oluşturacaktır.

- **Standartların Uygulanması Komitesi** çeşitli konuları ele alıp görüştü. Komite, ILO’nun Myanmar’da zorla çalıştırma uygulamalarının son erdirilmesi yönündeki çabalarının bir parçası olarak bir özel oturum daha yaptı. Bu oturumda ILO’nun zorla çalıştırmayla ilgili 1930 tarih ve 29 sayılı Sözleşmesinin Myanmar tarafından uygulanması ve ILO Anayasası’nın 33’üncü Maddesi çerçevesinde alınan önlemlerin takibi konuları ele alındı. Komite, ülkede zorla çalıştırma uygulamalarının yaygınlığında ciddi bir değişiklik olmadığı ve en kötü biçimlerde çalıştırmanın sürdüğü gerçeklerden hareketle, Hükümetin, zorla çalıştırılma konusunda gerçeklere uymadığı söylenen şikayetlerde bulunanları kovuşturma ve şikayette bulunacakları da açıkça ürkütme yönündeki beyanlarını endişeyle karşıladığını belirtti.

Komite, **Belarus**’taki sendika özgürlüğü ile ilgili olarak, Hükümetin bugüne kadar ILO Soruşturma Komisyonu’nun tavsiyelerine uyma konusunda somut ve elle tutulur hiçbir önlem almamış olduğunu kaydetti. Hükümetin sendika özgürlüğü ile ilgili Eylem Planı’nın ayrıntıları henüz bilinmediğinden, Komite bir ILO heyetinin Belarus’a giderek bu konuda hükümete yardımcı olmasını ve hükümetin Soruşturma Komisyonu tavsiyelerine uyum için aldığı önlemleri yerinde değerlendirmesini istedi.

- Konferans Komitesi’nin araştırmalarla ilgili olarak bu yıl gündemine aldığı konu **çalışma süreleri** idi. Komite, çalışma sürelerini sınırlandıran uluslararası standartların küreselleşen dünyada ülkeler arası adil rekabete katkıda bulunması açısından hâlâ gerekli olduğu sonucuna varırken, öte yandan 1 ve 30 sayılı ILO sözleşmelerinin çalışma sürelerinin düzene bağlanması açısından günümüzün gerçeklerini tam ola-

rak yansıtmadığını ve sayıları giderek artan ülkeler tarafından aşırı katı standartlar getiren belgeler olarak görüldüğünü belirledi.

* * *

ILO'nun yıllık Konferansına, ILO üyesi 178 ülkenin çoğunun devlet başkanları, çalışma bakanları, işçi ve işveren kesimi liderleri olmak

üzere 3 bini aşkın delege katıldı. Üye her ülke Konferansa, ikisi Hükümetten, diğer ikisi de işçi ve işveren kesimlerini temsil etmek üzere dört delege gönderme hakkına sahiptir. Bu üyelere her biri, diğerlerinden bağımsız olarak söz alabilir ve oy verebilir.

Uluslararası Çalışma Konferansı'nın rolü, uluslararası çalışma standartlarına uyulmasını sağlamak, kurulunun bütçesini hazırlamak ve Yönetim Kurulu üyelerini seçmektir. Konferans, 1919 yılından bu yana toplumsal ve çalışma yaşamına ilişkin olup dünya ölçeğinde önem taşıyan konuların tartışıldığı belli başlı uluslararası forumlardan biri durumundadır.

Türk Heyeti Uluslararası Çalışma Konferansı'na katıldı

Turkish delegation attends International Labour Conference

31 Mayıs-16 Haziran 2005 tarihleri arasında Cenevre'de Uluslararası Çalışma Konferansı'nın 93'üncüsüne Türkiye'yi hükümet ve işveren ve işçi konfederasyonunu yetkililerinden oluşan heyetler temsil etti. Konferans Genel Kurulu'nda Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Murat Başesgioğlu ve TÜRK-İŞ Genel Başkanı Salih Kılıç birer konuşma yaptılar.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Murat Başesgioğlu'nun konuşması

Öncelikle, ILO çerçevesinde bugüne kadarki kazanımların konsolidasyonu ve bundan sonra yapılabilecek atılımlar konusunda bu konferansa sunduğu rapor için Genel Direktör Somavia'yı kutlamak istiyorum.

Özellikle, liberalleşme, sosyalleşme ve küreselleşme üçgeninde dengelerin oluşturulması ihtiyacının ortaya çıktığı günümüz dünyasında, böyle bir değerlendirmenin önemi daha da artmaktadır. Önümüzdeki dönemde, bu değerlendirmeyi üçlü yapımız içerisinde ve sosyal diyalog anlayışı çerçevesinde gerçekleştirmemiz, kuşkusuz sorunların çözümüne yönelik ortak çabalarımıza önemli bir katkı oluşturacaktır.

Raporda bir kez daha vurgulanan, ulusal ekonomik ve sosyal kalkınma stratejilerinde Saygın İş'in temel bir ilke olarak benimsenmesinin toplumsal barışın tesisi ve yoksulluğun azaltılmasına çok önemli katkılar sağlayacağı yönündeki görüşe içtenlikle katılıyorum. Bu çerçevede ülkemizde tesis edilmiş olan güçlü sosyal diyalog ortamında, uluslararası çalışma standartlarının yaygınlaştırılması, istihdamda eşitlik ve sosyal korumanın tüm nüfusu kapsayacak şekilde geliştirilmesi yolunda

büyük mesafeler kaydedilmiş olduğunu belirtmekten memnuniyet duyuyorum.

Gençlerin istihdamı konusundaki uluslararası çabaları ve ILO'nun bu konudaki katkılarını ülkelerimizin geleceğine yönelik önemli bir yatırım olarak değerlendiriyor ve destekliyoruz. Bunun yanı sıra, çocuk işçiliği sorunu, toplumlarımızın geleceği bakımından, sosyal ortakların ve sivil toplum kuruluşlarının müşterek çabalarını gerektiren bir diğer mücadele alanıdır. Türkiye bu alanda özellikle kız çocuklarına ağırlık veren bir ulusal politika çerçevesinde yoğun çaba içerisinde.

Ülkemizde endüstriyel ilişkilerin yeniden yapılanması sürecinde işçi, işveren ve hükümet arasında geniş katılımı ve sürekli bir sosyal diyalogun sağlanması bakanlığımın temel felsefelerinden birini oluşturmaktadır. Sosyal diyalogun en üst düzeydeki oluşumlarından Ekonomik ve Sosyal Konsey ile Üçlü Danışma Kurulu son bir yıl içinde yapmış oldukları toplantılarda, işsizliğin azaltılması ve çalışma hayatını düzenleyen mevzuat ve uygulamalarda karşılaşılan sorunların giderilmesi yolunda önemli kararlar almışlardır.

Sosyal politika alanındaki çalışmalara özel bir önem atfeden hükümetim, geçtiğimiz aylar içinde bu konuda önemli adımlar atmış bulunmaktadır. Bu bağlamda, kolay erişilebilir, yoksulluğa karşı etkin koruma sağlayan ve mali açıdan sürdürülebilir çağdaş bir sosyal güvenlik sistemine ulaşmak için hazırlanan Sosyal Güvenlik Reformu Tasarısı, parlamentoya sunulmuştur.

Diğer taraftan, ekonomik ve sosyal haklar bakımından en önemli uluslararası belgeler arasında yer alan Revi-

ze Avrupa Sosyal Şartı da onaylanmak üzere parlamentoya sevk edilmiş bulunmaktadır.

Ayrıca, sendika özgürlükleri ve toplu pazarlık hakkı konusunda önemli gelişmeler içeren yasa taslakları üçlü danışma sistemi içinde ve seçkin akademisyen ve uzmanlardan oluşan Bilim Kurulu'nun da katkılarıyla hazırlanmış bulunmaktadır.

İnsan hakları alanında vatandaşlarımızı daha yüksek standartlara kavuşturmak amacıyla gerçekleştirmiş olduğumuz köklü ve kapsamlı reform çalışmalarımızdan birini de yeni kabul etmiş olduğumuz Ceza Kanunu oluşturmaktadır. Temel nitelikteki bu yasa ile, örgütlenme hakkı ve ifade özgürlüğü dahil olmak üzere çalışma yaşamının çeşitli alanlarını da etkileyebilecek kayda değer iyileştirmeler sağlanmıştır.

Bunun yanı sıra, bu kanunla yasadışı göç, insan ticareti ve kaçak istihdam gibi faaliyetleri örgütleyenler için çok ağır cezai müeyyideler getirilmiş olup, söz konusu yaptırımların 2003 yılında yürürlüğe konulan Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkındaki Kanun'un etkin bir şekilde uygulanmasında büyük yararlar sağlayacağına inanıyorum.

Fakirliğin bertaraf edilmesinin ve sosyal adaletin sağlanmasının toplumsal ve küresel barış için taşıdığı önem Uluslararası Çalışma Örgütü'nün temel felsefesinde mündemiçtir. Bu konudaki "test vakaları"ndan birisi de yarım yüzyıldan uzun süredir çözümlenememiş olan Filistin sorunudur. "İşgal Altındaki Arap Topraklarında İşçilerin Durumu" başlıklı rapor, bu sorunun çözüm ümitlerini canlandıran yeni bir ortamın doğduğuna işaret etmektedir. Bu fırsatın artık kaçırılmamasını ve kalıcı, adil bir barışın tesisini içtenlikle temenni ediyoruz. ILO bünyesindeki İstihdam ve Sosyal Güvenlik için Filistin Fonu'nun yeni katkılarla güçlendirilmesi bu çabalara önemli destek sağlayacaktır. Bunun bilinciyle, Türkiye, 2004 yılında bu fona katkıda bulunmuştur. Aynı yıl içerisinde, hükümetimizce ayrıca, 1 milyon ABD Doları tutarında bir acil gıda yardımında bulunulmuştur.

Türk-İş Genel Başkanı Salih Kılıç'ın konuşması

“Zorla Çalıştırmaya Karşı Küresel İttifak” başlıklı raporundan dolayı Sayın Genel Direktörü kutluyorum.

Düşük sendika yoğunluğu, yoksulluk ve yasal önlemlerin yetersizliği, gelişmiş ülkeler de dahil olmak üzere dünyanın birçok yerinde köleliğe kadar uzanan insanlık dışı çalıştırma biçimlerine neden olmaktadır.

Bu insanlık dışı uygulamalara maruz kalan en önemli gruplardan birisi göçmen işçilerdir. Göçmen işçilikle ilgili benzer sorunlar her ülkede olduğu gibi Türkiye’de de yaşanmaktadır.

Çalışma Bakanlığı, 2003 yılında göçmen işçilerin çalışma izinleri ile ilgili gerekli yasal düzenlemeleri hayata geçirmiş ve bu konudaki muhtemel istismarları engelleme yönünde önemli bir adım atmıştır.

Ayrıca, bakanlık ülkemize çalışmak amacıyla yasadışı giriş yapanlara karşı da etkili bir politika izlemektedir.

Bu nedenle zorla çalıştırmaya ilişkin 29 sayılı ve çocuk işçiliğinin en kötü biçimlerinin ortadan kaldırılmasına ilişkin 182 sayılı sözleşmeler çerçevesinde uzmanlar kurulu raporunda Türkiye hakkında yer alan ifadeleri abartılı bulduğumu belirtmek isterim.

Ülkemiz, ILO sözleşmelerinin ulusal mevzuatımıza yansıtılması konusunda birçok ilerleme kaydetmiştir. Ancak, üyelik ve istifada noterlik külfeti, yüksel barajlar, yetki prosedür sorunları, sendikal örgütlenmeyi olumsuz yönde etkilemektedir. Ayrıca, kamu çalışanlarının toplu pazarlık haklarını daha etkin bir şekilde kullanabilmeleri için karşılaştıkları bazı güçlüklerin ortadan kaldırılması gerekmektedir.

ILO'nun “insan onuruna yakışır iş” stratejisini ülkemizde hayat geçirmek için başından beri gayret gösteriyoruz. Ancak, ekonomimizdeki hızlı büyümeye rağmen yüksel işsizlik oranı değişmemekte, kayıtdışı ekonomi politik bir tercih olarak kullanılmaktadır.

Bu tercih işçilerin yoksulluk sınırının altında, sosyal güvenlik kapsamı dışında ve örgütsüz bir şekilde çalışmasına neden olmaktadır.

Tüm bunlar, insan onuruna yakışır iş stratejisinin önünde büyük engel oluşturmaktadır.

Hükümetimizden kronikleşen işsizliğe, pek çok kişiyi kapsam dışında bırakan iş güvencesine ve sosyal gü-

venlik sistemine çözüm getirmesini ve öngördüğü sosyal güvenlik reformunu gerçekleştirirken kazanılmış hakları korumasını istiyoruz. Ancak ülkemizde “insan onuruna yakışır işin” gerçek anlamda tesis edilebilmesi için öncelikle yeni iş olanakları yaratılması ve örgütlenmenin önündeki tüm engellerin kaldırılmasını istiyoruz.

3 Ekim tarihinde Türkiye ile AB arasında müzakereler

rin başlamasını beklemekteyiz. Türkiye'nin AB üyeliğini istemeyen bazı kesimler Türkiye'nin üyelik sürecini olumsuz yönde etkilemeye çalışmaktadırlar. Bunun en güncel örneklerinden biri de şüphesiz sözde Ermeni soykırımıdır. Tarihi gerçekleri ve belgeleri hiçe sayarak, Birinci Dünya Savaşı sırasında uygulanan bazı idari tedbirleri soykırım olarak değerlendirmek asla kabul edemeyeceğimiz haksız bir suçlamadır.

ILO Yönetim Kurulu yeni başkanını seçti

Sendikal Özgürlükler Komitesi Kamboçya, Kolombiya, İran İslam Cumhuriyeti, Myanmar ve Zimbabve'ye göndermede bulundu

ILO Governing Body elects new Chairman

Committee on Freedom of Association cites Cambodia, Colombia, the Islamic Republic of Iran, Myanmar and Zimbabwe

ILO Yönetim Kurulu, Arjantin Çalışma, İstihdam ve Sosyal Güvenlik Bakanı **Carlos A. Tomada**'yı 2005-2006 dönemi oturumlarının Başkanı olarak seçti. Tomada, 2004-2005 dönemi oturumlarına başkanlık eden Philippe Séguin'in yerini aldı. Bir hukukçu olan Tomada'nın sınıai ilişkiler ve toplu sözleşme alanlarında uzun yıllar deneyimi bulunuyor.

Barbados İşçi Birliği Genel Sekreteri ve Yönetim Kurulu'ndaki İşçi Grubu sözcüsü **Sir Leroy Trotman** ise İşçi Kesimi adına başkan yardımcısı olarak yeniden seçildi. Arjantin Sanayiciler Birliği Sosyal Politikalar Dairesi Başkanı ve 1995-1998 döneminde Amerikan Devletleri Örgütü İşveren Grubu Yönetim Kurulu Başkanlığı yapmış olan **Daniel Funes de Rioja** ise İşveren Ke-

simi adına başkan yardımcılığına getirilen isim oldu.

Bu üç kişi 2005-2006 dönemi oturumlarında Yönetim Kurulu adına görev yapacaktır. ILO'nun icra konseyi konusunda olan Yönetim Kurulu her yıl üç kez olmak üzere Cenevre'de toplanmaktadır. Yönetim Kurulu örgütün politikalarına ilişkin kararlar almakta ve ILO üyesi 178 üye devletin ilgili program ve bütçelerini belirlemektedir.

Sendikal Özgürlükler

Yönetim Kurulu, ILO Sendikal Özgürlükler Komitesi'nin 337'inci raporunu onayladı. Komite, Mayıs-Haziran aylarında yaptığı toplantısında 35 dosyayı inceledi ve halen Komitenin önünde 120 dosya bulunmaktadır.

ILO küçük madenlerde ve taş ocaklarında çocuk çalıştırılmasının ivedilikle yasaklanmasını istedi

Girişim, tüm dünyada gerçekleştirilen Çocuk İşçiliğine Karşı Mücadele Günü etkinliklerinin bir parçası

ILO urges ban on child labour in small-scale mines and quarries

Initiative is part of World Day Against Child Labour activities held worldwide

İşçi ve işveren kesimleri ile hükümetler bu yıl Dünya Çocuk İşçiliğine Karşı Mücadele Gününde ILO'nun yanında yer alarak dünyadaki en tehlikeli sektörlerden

birini oluşturan küçük ölçekli madenler ve taş ocaklarında çocuk işçiliğine on yıl içinde son verilmesi çağrısına katıldılar. ILO'nun tahminlerine göre 5-17 yaş

grubunda olup halen dünyanın çeşitli yerlerindeki küçük madenlerde ve taş ocaklarında çalışan yaklaşık 1 milyon çocuk vardır.

Yeni girişim çerçevesinde hükümetlere, madencilik sektörüyle ilgili işçi ve işveren kuruluşlarıyla birlikte harekete geçerek ücra yerlerdeki madenlere ve taş ocaklarına – ki bunlar genellikle enformel sektörde yer alan küçük ölçekli aile işletmeleri durumundadır – çocuk işçi çalıştırmadan ekonomik ve çevresel açıdan sürdürülebilir hale gelmelerinde yardımcı olma çağrısında bulunmaktadır.

En az 14 ülkeyi temsil eden üç taraftan heyetler bir anlaşma imzalayarak küçük ölçekli madenler ve taş ocaklarında çocuk işçiliğini “belirli bir zaman süresi” içinde ortadan kaldırma kararlılıklarını ortaya koydular. Sözü edilen ülkeler arasında Brezilya, Burkina Faso, Kolombiya, Fildişi Sahili, Ekvador, Gana, Mali, Moğolistan, Nikaragua, Pakistan, Filipinler, Senegal, Tanzanya ve Togo bulunmaktadır.

Bu tür işler genellikle yaşları ne olursa olsun işçilerin korunmasına yönelik mekanizasyon, araçlar ve güvenlik önlemleri olmaksızın yapılmaktadır. Yapılan iş, göçük, patlama, kaya düşmesi gibi tehlikeler ile cıva ve kurşun gibi toksik maddelere maruz kalma ve silikoz gibi kronik sağlık sorunları nedeniyle gerek yetişkin gerekse çocuk işçileri tehdit etmektedir. Pis ve tehlikeli çalışma koşulları, ağır yük taşıma ve uzun çalışma saatleri kaza ve hastalık riskini artıran bir kısır döngüye neden olmakta ve çocukların sağlıklı biçimde büyüme fırsatlarını ellerinden almaktadır.

Dünya Çocuk İşçiliğine Karşı Mücadele Günü 2002 yılında ILO tarafından başlatılmıştır. Amaç, çocuk işçiliğine karşı küresel ve yerel ölçeklerde yürütülen mücadeleyi ön plana çıkarmak, başta en kötü biçimleri olmak üzere çocuk işçiliğini ortadan kaldırmaya yönelik küresel harekete dikkat çekmektir.

Konunun arka planı

ILO Çocuk İşçiliğinin Önlenmesi Uluslararası Programı (IPEC) tarafından hazırlanan raporda da özetlendiği gibi, küçük ölçekli madenlerde ve taş ocaklarında çalışan çocukların hemen hepsi “küçük iş yeri” tabir edilen mekanlarda çalışmaktadır. Ücra ve ulaşılmaz güç yerlerde çalıştırılan bu işyerlerinin düzene bağlanması da güçtür. Dolayısıyla, buralarda çalışan çocuklara yardım edilmesi de güçleşmektedir. Çocuklar, maden ve taş ocağı işle-

rine çoğu kez aileleri çok yoksul olduğu veya eğitim imkanı bulamadıkları için girmektedirler. Küçük ölçekteki madenlerin buldukları yerler istihdam açısından başka pek az fırsat sunmaktadır ve çocuklardan da ailenin geçimine katkıda bulunmaları beklenmektedir.

IPEC Direktörü **Guy Thijs** konuya ilişkin olarak şunu söylemiştir: “Bu, tehlikeli sayılan işlerin aşırı biçimidir ve biliyoruz ki aramızda ortak ve uyumlu bir çabaya yönelmedikçe madenler ve taş ocaklarında çocuk işçi çalıştırma uygulamasını tarihin tozlu sayfalarına atamayız. Bu bir milyon çocuğun neredeyse hepsi düzenleme dışı kalan ücra ve yoksul yörelerdedir. Nerede olduklarını büyük ölçüde biliyoruz ve bir dizi projeye de gösterdik ki madencilik ve taş ocakçılığı ile uğraşan topluluklar entegre kırsal kalkınma yaklaşımı ile çocuk işçiliğine son verebilirler. Bunun için gereken, entegre kırsal kalkınma yaklaşımı çerçevesinde temel hizmetlerin ve piyasaya erişimin iyileştirilmesi, yönetişimin güçlendirilmesi, güvenlik ve asgari yaşla ilgili yönetmeliklere uyulması ve çocuklara genel ve mesleki eğitim imkanları sunulmasıdır.”

Kimi madenlerde çocuklar bellerinde bir iple yerin 90 metre kadar altına indirilmekte bu derinlikte yetersiz havalandırma ve çok zayıf bir ışıkla çalıştırılmaktadırlar. Küçük maden işletmelerinde çocuklar kazı yapmakta, ağır yük taşımakta, maden aramak için ırmaklara veya su basmış tünellere dalmakta, yer altındaki patlamalar için patlayıcı madde yerleştirmekte ve ancak bedenleri kadar olan dar tünellerden sürünerek geçmek zorunda kalmaktadırlar. Taş ocaklarında çocuklar kum, kaya ve moloz kazmakta, bunları başlarının üzerinde veya sırtlarında taşımakta, ellerinde yetişkinler için tasarlanmış araçlarla kayaları kırıp yol veya bina inşaatı için taş çıkarmaktadırlar.

Ortadaki sağlık riskleri arasında ağır yük taşımaktan kaynaklanan yaralanmalar ve bedensel deformasyonlar, ölümle sonuçlanabilecek ezilmeler ve kronik hastalıklar yer almaktadır. Bunlara ek olarak örneğin cıva gibi toksik maddelerle kirlenebilecek olan toprağın, suyun ve havanın ortaya koyduğu çevresel riskler söz konusudur. Temiz içme suyu, sağlık hizmetleri ve okullar özellikle daha ücra yörelerde bulunmamaktadır. Okul ve sağlık merkezi bulunan yerlerde bile çocuklar çalışma zorunlulukları yüzünden bunlardan yararlanamamaktadır. Ayrıca, bu tür işler kimi durumlarda çocukları uyuşturucu ve içki ticaretine ve fuhşa sürüklemektedir ki, 182 sayılı Sözleşmeye göre bunlar da çocuk işçiliğinin en kötü biçimleri arasında yer almaktadır.

ILO, madencilikle ilgili belirli standartlar belirlemiştir. Bunların arasında en yenileri 1995 tarih ve 176 sayılı Madenlerde Güvenlik ve Sağlık Sözleşmesi ile 1995 tarih ve 183 sayılı Tavsiye Kararlarıdır. ILO'nun 1999 ve 2002 yıllarında madencilik sektörüne ilişkin olarak yaptığı üçlü toplantılarda küçük çaplı madenlerdeki çocuk işçiliği konusunda aktif önlemler alınması tavsiyesinde bulunulmuştur. O tarihlerden bu yana ILO madenler ve taş ocaklarında çocuk işçiliğinin nasıl önlenilebileceğini göstermek üzere IPEC aracılığıyla bir dizi teknik işbirliği projesi gerçekleştirmiştir.

IPEC'in Moğolistan, Tanzanya, Nijerya ile Güney Amerika'da And dağları ülkelerinde uyguladığı pilot projeler, bu sektördeki çocuklara yardım etmenin en iyi yolunun bu çocukların kendi topluluklarıyla birlikte çalışmalar yürütmek olduğunu göstermiştir. Yapılması gerekenler, küçük ölçekli madencilik yaşayabilirliğini, güvenliğini ve çevresel sürdürülebilirliğini sağlamak ve çocukları erişilebilir nitelikteki eğitim ve öğretim imkanlarıyla temel hizmetlere kavuşturmasıdır.

ILO zorla çalıştırma uygulamalarını konu alan önemli bir araştırma yayınladı

Araştırmaya göre tüm dünyada zorla çalıştırılan 12 milyondan fazla kişi var

ILO releases major study on forced labour

Says more than 12 million are trapped in forced labour worldwide

ILO tarafından bugün yayınlanan bir araştırmaya göre tüm dünyada en az 12.3 milyon kişi zorla çalıştırılıyor. ILO Genel Müdürü Juan Somavia, bu uygulamayı “çağdaş dünyada yeri olmaması gereken toplumsal bir dert” olarak nitelendirdi.

“Zorla Çalıştırılmaya Karşı Küresel İttifak” başlığını taşıyan yeni rapor*, devletlerin doğrudan dayatması olmaksızın özel ekonomide zorla çalıştırılarak sömürülen insan sayısının 10 milyon civarında olduğunu belirtiyor. Yapılan araştırmaya göre bunların en az 2.4 milyonunu insan kaçakçılığının kurbanları oluşturuyor.

Rapor ayrıca, kaçırılan kadınların, çocukların ve erkeklerin sömürülmesi sonucunda elde edilen kâra ilişkin küresel bir tahmini ilk kez açıklamaktadır: Bu miktar yılda 32 milyar dolar veya kaçırılarak zorla çalıştırılan her kişi için ortalama 13,000 dolardır.

Rapor, çağımızdaki zorla çalıştırma uygulamalarına ve bunun nedenlerine ilişkin olarak hükümetler arası bir kuruluş tarafından bugüne kadar yapılan en kapsamlı analizi içermektedir. Rapor, 1998 yılında ILO tarafından benimsenen Çalışma Yaşamında Temel İlkeler ve Haklar Bildirgesi'nin takibi amacıyla hazırlandı.

Yeni araştırma, zorla çalıştırmanın bütün bölgelerde ve her tür ekonomide görülebilen önemli bir küresel sorun olduğu gerçeğini teyit etmektedir. Genel toplam içinde,

zorla çalıştırılanlar 9.5 milyon kadardır ve Asya bu açıdan dünyada birinci gelmektedir. Asya'yı 1.3 milyon ile Latin Amerika ve Karayipler, 660,000 ile Sahra Güneyi Afrika, 260,000 bin ile Orta Doğu ve Kuzey Afrika, 36,000 ile sanayileşmiş ülkeler ve 210,000 ile geçiş sürecindeki ülkeler izlemektedir.

Tarım, inşaat, tuğlacılık ve enformel sektör imalat atölyelerinde zorla çalıştırma ve ekonomik sömürü, cinsiyetler arasında aşağı yukarı eşit bir dağılım sergilemektedir. Buna karşılık, insanların zorla cinsel sömürüye tabi tutulmaları söz konusu olduğunda buradakiler hemen hemen tümüyle kadınlar ve kızlardır. Bunun yanı sıra, zorla çalıştırılma mağdurları arasında yüzde 40-50'lik bir payla 18 yaşından küçük çocuklar önemli bir yer tutmaktadır.

Zorla çalıştırılan kişilerin yaklaşık beşte biri bu amaçla kaçırılan/satılan kişilerdir; ancak, rapora göre bu konumdakilerin oranı bölgeden bölgeye büyük farklılıklar göstermektedir. Asya, Latin Amerika ve Sahra Güneyi Afrika'da zorla çalıştırılanların arasında bu amaçla kaçırılan/satılanların oranı yüzde 20'nin altında iken, sanayileşmiş ve geçiş sürecindeki ülkelerle Orta Doğu ve Kuzey Afrika bölgesinde bu oran toplamın yüzde 75'ini aşmaktadır.

Günümüzde zorla çalıştırma uygulaması, bu uygulamanın daha eski biçimlerinin özellikle enformel sektörde yeni biçimlere dönüşmekte olduğu, gelişmekte olan ülkelerde görülmektedir. Örneğin, borç bağımlılığı çoğu kez yerli halklar dahil işgücü piyasasında öteden beri ayrımcılığa maruz kalan etnik azınlıkları etkilemekte ve bu kesimleri içinden çıkılması zamanla daha da güçleşen bir kısır döngüye hapsetmektedir. Mağdurların çoğu, iş teftişinin ulaşmakta zorlandığı ücra coğrafi yörelerde çalıştırılmaktadır.

Rapor, göçmen işçiler, özellikle varış yerleri zengin olsun yoksul olsun başka ülkelere yönelen yasa dışı göçmenler üzerinde etkili olan yeni zorla çalıştırma uygulamalarına ışık tutmaktadır. Rapor ayrıca zorla çalıştırma uygulamasının ortaya çıkması olasılığının en güçlü olduğu işgücü piyasası koşullarını incelemektedir. Örneğin, iş bulma kurumları ve taşeron işçi çalıştırma uy-

gulamaları üzerindeki denetimle birlikte iş teftişinin zayıflığı bu tür piyasa koşulları oluşturmaktadır.

Günümüzün küreselleşmiş ekonomisinde zorla çalıştırmanın yeni biçimlerinin ortaya çıkmış olması kimi güç politikaları sorunlarını da beraberinde getirmektedir. Rapor, bu konuda, işgücü maliyetlerini azaltarak rekabet gücünü artırma yönündeki genel çabaların bir parçası olarak işgücü piyasalarının kendi başına bırakılmasına yönelik baskıları incelemektedir. Rapor, zorla çalıştırma uygulamasının ortadan kaldırılabilceğini savunmaktadır. Ancak, bunun için, hükümetlerin ve ulusal kurumların aktif politikalar izlemesi, uygulamalarda titiz davranması ve insanlara bu tür yaklaşımın ortadan kaldırılmasında kararlı davranması gerekmektedir. Rapor, bu alanda seçilmiş ülkelerden edinilen olumlu deneyimlere de yer vermektedir. Bu ülkeler, ILO'nun da yardımlarıyla, yasaları ve uygulama mekanizmalarını güçlendirerek, temeldeki nedenleri ortadan kaldıracak politikalar ve programlar uygulayarak ve mağdurlara yaşamlarını yeniden kurmalarında yardımcı olarak sorunu aşma sürecine girmişlerdir.

* Zorla Çalıştırılmaya Karşı Küresel İttifak, ILO Çalışmaya İlişkin Temel Haklar ve İlkeler Bildirgesi' ni takiben hazırlanan Küresel Rapor 2005, (A global alliance against forced labour, Global Report under the Follow-up to the ILO Declaration on Fundamental Principles and Rights at Work 2005) Uluslararası Çalışma Örgütü, Cenevre. ISBN 92-2-115360-6

İşyeri kazaları ve hastalıklarında artış devam ederken ILO ve WHO gerekli önleyici stratejilerin geliştirilmesi çağrısında bulundu

*Number of work related accidents and illnesses continues to increase
ILO and WHO join in call for prevention strategies*

ILO ve Dünya Sağlık Örgütü (WHO) işyerinde ölüm, kaza ve hastalık olaylarının giderek artan yükü karşısında 28 Nisan Dünya İş Sağlığı ve Güvenliği Günü dolayısıyla ortak bir açıklama yaparak tüm dünyada önleyici güvenlik kültürünün yaygınlaşmasına duyulan ihtiyaca işaret etti.

ILO tarafından yapılan yeni tahminlere göre, her yıl 2 milyonu aşkın insanın yaşamına mal olan işle ilgili kazalar ve hastalıkların sayısı, kimi gelişmekte olan ülkelerin hızla sanayileşmesi sonucunda giderek artmaktadır.

Dahası, işyerlerinde meydana gelen kazalar ve işe bağlı hastalıklarla ilgili yeni bir değerlendirme* mesleki

hastalık riskinin insanların işlerinde karşılaştıkları en yaygın tehlike haline geldiğine işaret etmektedir – mes-

leki hastalıklar sonucunda her yıl işe bağlı 1.7 milyon ölüm olayı meydana gelmektedir ve bu sayı ölümcül kazalar sonucunda meydana gelen ölümlerin dört katına ulaşmaktadır.

ILO'nun son tahminlerine göre, işle ilgili ölümlere ek olarak her yıl ölümcül olmayan 268 milyon iş kazası meydana gelmekte ve bu kazalara maruz kalan her kişi en az üç işgünü yitirmekte, her yıl işle ilgili 160 milyon yeni hastalık vakası ortaya çıkmaktadır. ILO daha önce işyerlerindeki kazaların ve işle ilgili hastalıkların, tazminatlar ve işe gelememe gibi nedenler aracılığıyla dünyadaki gayri safi hasılanın yaklaşık yüzde 4'üne mal olduğunu tahmin etmişti.

Rakamlar bölgelere göre incelendiğinde, işyeri kazalarının sanayileşmiş ve yeni sanayileşen birçok ülkede belirli bir düzeye oturduğu, buna karşılık Asya ve Latin Amerika'nın hızla sanayileşen kimi ülkelerinde arttığı görülmektedir. Örneğin, yapılan ILO analizine göre ölümcül veya ölümcül olmayan işyeri kazaları birçok ülkede azalır veya sabit kalırken, Çin'de meydana gelen ölümcül iş kazası sayısı 1998 yılında 75,500 iken 2001 yılında 90,500'e çıkmıştır**. Bu arada, üç günden fazla iş kaybına neden olan kaza sayısı da 56 milyondan 69 milyona çıkmıştır. Latin Amerika'da, özellikle Brezilya ve Meksika başta olmak üzere inşaat sektörünün büyümesi ve bu sektörde istihdam edilen kişi sayısının artması sonucunda ölümcül kaza sayısı 29,500'den 39,500'e çıkmıştır.

ILO "Güvenli İş Programı" SAFEWORK Direktörü **Jukka Takala**'ya göre bunun başlıca nedenlerinden biri, "Gelişmekte olan ülkelerdeki işçilerin önemli bir bölümünün kırsal kökenli olması, becerilerinin ve güvenli çalışma konusundaki eğitimlerinin son derece sınırlı olmasıdır. Bu işçilerin çoğu ağır makine kullanmamıştır, bir bölümünün örneğin, elektrik gibi sanayi tehlikelerinden haberi yoktur ve sonuçta işin ne kadar tehlikeli olabileceğini kestirememektedir. Ne var ki, hızla gelişen ülkelerdeki vasıfsız işçilerin bulabilecekleri işler de böyle öğeler içermektedir."

Takala ayrıca şunları söylemiştir: "Ülkeler kalkınma süreçlerinde daha olgun bir aşamaya ulaştıklarında inşaat sektöründen, hizmetler sektöründeki daha az tehlikeli işlere kayma gerçekleşmekte, böylece kaza sayısında bir dengelenme görülmektedir. Örneğin, bugün Güney Kore'de böyle bir durum gözlenmektedir."

İşle ilgili olup en yaygın görülen hastalıklar ve sağlık sorunları, tehlikeli maddelere açıklıktan ileri gelen kanser türleri, iskelet-kas bozuklukları, solunum yolu hastalıkları, işitme kaybı, dolaşım yolu bozuklukları ve patojenlerle temastan kaynaklanan bulaşıcı hastalıklardır. İşle ilgili kazalar yüzünden meydana gelen ölümlerin azalmakta olduğu birçok sanayileşmiş ülkede, başta asbest yüzünden ortaya çıkanlar olmak üzere mesleki hastalıklarda artış vardır. Tüm dünyada, her yıl asbest yüzünden 100 bin ölüm meydana gelmektedir. Bu arada, tüm dünyadaki işgücünün yarısının çalıştığı ve gelişmekte olan kimi ülkelerde hakim sektör durumunda olan tarımda haşere ilaçlarından zehirlenme nedeniyle her yıl 70 bin ölüm meydana gelmektedir. Değerlendirmede belirtildiğine göre, ölümler dışında, aynı nedenler ortaya çıkan akut ve uzun süreli hastalıklara yakalananların sayısı ise 7 milyon civarındadır.

WHO, "Herkes için Mesleki Sağlık Küresel Stratejisi" çerçevesinde 70 Merkezden oluşan ağıyla ülkelere bu konuda uygulayacakları stratejiler konusunda yardımcı olmaktadır. Geçtiğimiz birkaç on yıl içinde iş sağlığı ve güvenliği alanında dünyanın birçok bölgesinde kaydedilen ilerlemelere rağmen, küresel ölçekte bakıldığında iş sağlığı ve güvenliği bugün de önemli bir sorun olmaya devam etmektedir.

WHO'nun iş sağlığı ile ilgili çalışmaları temelde üç alanda yürümektedir. Bunlardan birincisi, iş sağlığı politikaları ve eylem planları geliştirerek bu alanda gerekli denetimleri yapmalarında ve güçlendirmelerinde, bu sorunun sağlık açısından getirdiği yükü değerlendirmelerinde ve ülke ölçeğinde bir mesleki sağlık profili geliştirmelerinde, ülkelere yardımcı olmak ve desteklemektir. İkincisi, WHO İş Sağlığı İşbirliği Merkezleri aracılığıyla kapasite geliştirmek, çeşitli risk faktörlerinin (kimyasal, fiziksel, ergonomik, psikososyal, biyolojik ve kazalarla ilgili) daha iyi bilinmesini sağlamaktır. Son olarak WHO, iş sağlığı alanında bütün ülkelerin önleyici tedbirlere ağırlık vererek oluşturmaları gereken asgari bir hizmet paketi tanımlamaktadır.

Açıklanan yeni verilere göre inşaat sektöründe her yıl en az 60 bin ölümcül iş kazası meydana gelmektedir. Başka bir deyişle bu sektörde her 10 dakikada bir kişi iş kazası sonucunda ölmektedir. İşyerlerinde meydana gelen ölümcül kazaların yaklaşık yüzde 17'si bu sektörde görülmektedir. İnşaat işlerinde çalışanlar bunun yanı sıra sağlık açısından başka risklerle de karşı karşıyadırlar. Bunların arasında asbest tozları, slika ve tehlikeli kimyasal maddelerle temastan ileri gelen sağlık so-

runları da yer almaktadır. Rapor, ILO sözleşmeleri, tavsiye kararları ve kılavuzları doğrultusunda, inşaat işleminde sağlık ve güvenlikle ilgili planlama ve eşgüdümün geliştirilmesi ihtiyacına işaret etmekte, işyerinde sağlık sorunlarının azaltılmasına daha fazla önem verilmesi çağrısında bulunmaktadır.

ILO önümüzdeki 15 yıl içinde daha çok sayıda gencin (15-24 yaş) ve yaşlının (60 ve üzeri) işgücüne katılacağını öngörmekte ve bu yaş gruplarının iş kazaları açısından daha riskli durumda oldukları uyarısında bulun-

maktadır. Sonuçta rapor, bu iki yaş grubu için özel olarak geliştirilmiş kaza ve hastalık önleme programları önermektedir.

* 2005 Dünya İş Sağlığı ve Güvenliği Günü: Bilgilendirme Raporu (World Day for Safety and Health at Work 2005: A Background Paper), www.ilo.org/public/english/bureau/inf/download/sh_background.pdf

** Rakamların bulunabildiği en son yıl ILO ve Dünya Sağlık Örgütü (WHO) temsilcileri ile hükümet, işveren ve işçi kesimi uzmanlarının Cenevre’de yaptıkları toplantıda 1 HIV/AIDS’e karşı tüm dünyada yürütülen mücadelede görev yapan sağlık görevlilerinin güvenliğinin sağlayacak yeni kılavuzlar üzerinde durdular.

ILO ve WHO, sağlık hizmetleri ve HIV/AIDS’e ilişkin ortak kılavuzlarda anlaşta⁽¹⁾

ILO/WHO agree to joint guidelines on health services and HIV/AIDS

Sağlık hizmetlerinin yaşanan salgın nedeniyle şimdiye kadar hiç görülmemiş boyutlardaki güçlüklerle karşılaştığı bir zamanda tüm dünyada sayıları 100 milyonu bulan ve HIV/AIDS’li kişilere de tedavi veren sağlık görevlileri büyük bir psikolojik ve fiziksel baskı altında bulunmaktadır. Bunu yaratan, fazla çalışmak, ölüp giden insanları görmek, tedavi ve bakım için yeterli donanımdan yoksun olmak ve enfeksiyon kapma riskidir.

Yeni kılavuzlar, gerek sağlık görevlilerinin, gerekse hastaların güvenliğini sağlayacak, HIV/AIDS hizmetlerine erişim fırsatlarını artıracak, damgalanma ve ayrımcılık gibi tutumları azaltacak ve böylece sağlık sektörüne yönelik güveni sağlamlaştıracak bir içerikle hazırlanacaktır.

HIV/AIDS sektöründe çalışanlara yönelik yeni küresel kılavuzlar, BM sisteminin bu salgına yönelik yanıtı olarak, gündeme getirdiği kalkınma ve toplumsal ilerleme boyutlarıyla önemli bir çabayı temsil etmektedir. Gerçekten de küresel boyutlardaki HIV/AIDS salgını, yoksulluğun 2015 yılına kadar yarı yarıya azaltılması yolundaki BM Binyıl Kalkınma hedefinin önünde büyük bir engeldir.

İyi işleyen ve sağlıklı bir sistem, aynı zamanda WHO ile UNAIDS’in tüm dünya ölçeğinde belirledikleri bir hedefe ulaşılması açısından da gereklidir. Buna göre, gelişmekte olan ve orta gelir düzeyinde yer alan ülkelerde HIV/AIDS’li 3 milyon insana 2005 yılı sonuna

kadar antiretroviral tedavi imkanları sağlanacaktır.

WHO HIV/AIDS Direktörü Dr Jim Yong Kim’e göre "Tedaviyi hızlandırma yönündeki hedefimizin gerçekleşmesi daha canlı bir sağlık sektörü oluşturulmasına ve sağlık çalışanlarına daha güvenli ortamlar sağlanmasına bağlıdır. Bu arada, antiretroviral tedavinin daha geniş kesimlere ulaştırılması da, halen birçok sağlık merkezinin ve hastane koğuşunun karşılaştığı kapasite krizinin hafifletilmesini sağlayacaktır."

AIDS’in sağlık çalışanları üzerinde önemli etkileri vardır. Örneğin, Güney Afrika sağlık örgütü tarafından bildirildiğine göre 1997 ile 2001 yılları arasında ülkedeki sağlık personelinin yüzde 14’ü (büyük bölümü hastabakıcılar olmak üzere) AIDS yüzünden ölmüştür. Tahminlere göre Botsvana’da 1999 ile 2005 yılları arasında sağlık personelinin yüzde 17’si bu yüzden yitirilmiştir ve sağlık görevlilerinin tedavisinin yapılmaması durumunda bu oran 2010 yılında yüzde 40’a ulaşabilecektir. Bunun gibi, AIDS genel anlamda çalışan kesimi daha fazla vurmaktadır. HIV/AIDS’li insanların büyük çoğunluğu 15-49 yaş grubunda, ekonomik olarak faal kişilerden oluşmaktadır. ILO tarafından yakınlarda yayınlanan HIV/AIDS ve çalışma yaşamı: Küresel Tahminler, Etki ve Karşı Tepki⁽²⁾ başlıklı rapora göre tüm dünyada bütün sektörleri kapsamak üzere 28 milyon çalışanda HIV/AIDS vardır. Tedavi imkanlarına erişim artırılmadığı takdirde HIV/AIDS yol açacağı işgücü kaybı 2010 yılında 48 ve 2015 yılında da 74 milyona ulaşmış olacaktır.

Yeni sağlık hizmetleri kılavuzu bu alanda sosyal diya-

loğun rolünü de irdeleyecektir. Sosyal diyalog, hükümetlere, işçilere ve işverenlere sağlık sektöründe HIV/AIDS gibi önemli sorunları ele alabilecekleri bir platform sağlamaktadır. Sağlık çalışanlarının korunmaları, eğitilmeleri ve bilgilendirilmeleri, bu arada sağlık taraması, tedavi, gizlilik, mesleki risklerin asgariye indirilmesi, alınacak önlemler, sağlık çalışanlarının desteklenmesi gibi konular da bu platformlarda görüşülebilecektir.

Hazırlanacak kılavuzlar, birçok sağlık kuruluşunda ciddi bir sorun olarak ortaya çıkan ve ILO HIV/AIDS Davranış Kuralları ve Çalışma Dünyası⁽³⁾ adlı belgede de ele alınan ayrımcılık ve damgalama – sağlık görevlilerinin başka görevlilere ve hastalara yönelik ayrımcılık ve damgalayıcılıkları – konusunu da ele alacaktır.

Sağlık sektörü kadınların istihdamı açısından önde gelen bir sektördür. Kimi ülkelerde bu sektörde çalışanların yüzde 80 kadarını kadınlar oluşturmaktadır. Dolayısıyla,

burada geliştirilen kılavuzlar kadınların duyarlılıklarına ve ihtiyaçlarına özel önem verecektir. ILO'nun Kadınlar, Kızlar, HIV/AIDS ve Çalışma Dünyası⁽⁴⁾ başlıklı raporuna göre çalışabilir yaşlarda olup HIV/AIDS'li kadınların oranı dünyanın tüm bölgelerinde artmaktadır. Sahra Güneyi Afrika'da HIV pozitif yetişkinlerin yüzde 57'sini kadınlar oluşturmaktadır ve gene HIV enfeksiyonlu gençlerin dörtte üçü kadınlar ve kızlardır.

(1) ILO/WHO Üçlü Uzmanlar Toplantısı ve sağlık hizmetlerine ilişkin ILO/WHO'nun ortak taslak kılavuzları hakkında daha fazla bilgi için www.ilo.org/public/english/dialogue/sector/techmeet/tmehs05/index.htm

(2) HIV/AIDS ve Çalışma Yaşamı: Küresel Tahminler, Etki ve Karşı Etki (HIV/AIDS and work: global estimates, impact and response), Uluslararası Çalışma Örgütü, Cenevre, 2004. ISBN 92-2-115824-1.

(3) ILO HIV/AIDS Davranış Kuralları ve Çalışma Dünyası (An ILO Code of Practice on HIV/AIDS and the world of work), Uluslararası Çalışma Örgütü, Cenevre, 2002. ISBN 92-2-111633-6.

(4) Kadınlar, Kızlar, HIV/AIDS ve Çalışma Dünyası (Women, girls, HIV/AIDS and the world of work), Uluslararası Çalışma Örgütü, Cenevre, 2004.

ILO ANKARA'DAN HABERLER - NEWS FROM ILO ANKARA

Sosyal Diyalog Projesi Faaliyetleri Sürüyor

ILO'nun "Üçlü Yapı ve Sosyal Diyalog" Kararının Türkiye'de uygulanması çerçevesinde sosyal taraflarca öncelikli konu olarak belirlenen Gaziantep ve Çorum illeri odaklı **İstihdamın Geliştirilmesi ve Kayıtdışı İstihdamın Ele Alınması** proje çalışmaları, gerçekleştirilen bir eğitim programı ile devam etti.

20-22 Haziran tarihlerinde yapılan dört çalıştayda ulusal ve yerel düzeyde işçi, işveren ve hükümet temsilcileri biraraya geldi. Bu çalıştayların amacı, sosyal tarafların konuları derinlemesine incelemelerine olanak sağlayarak kapasitelerini geliştirilmeleri ve Çorum ve Gaziantep illerinde kayıtdışı ekonomiye yönelik istihdam stratejilerini sosyal taraflara tartışmaya açmaktır.

Eğitim programının ilk gününde, TİSK binasında işveren grubu ile "Kayıtdışı Ekonomi Konusunda İşveren Organizasyonları için Araçlar ve Kayıtdışı Ekonomiye Yönelik Stratejiler"; ILO-Ankara binasında işçi grubu ile "Kayıtdışı İşçilere Ulaşmak İçin Stratejiler"; ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı binasında "Yerel ve Ulusal Hükümet Yetkililerine Enformel Ekonomi, Deklare Edilmemiş İş ve Çalışma Yaşamının Yönetimi" konularında üç ayrı çalıştay düzenlendi.

Social Dialogue Project Activities Continue

As a follow-up to the Resolution on Tripartism and Social Dialogue, work has been ongoing since the end of 2004 on a pilot programme in the provinces of Çorum and Gaziantep on the theme **Employment Promotion and Addressing Unregistered Employment**.

As part of programme activities, four workshops were held 20-22 June and attended by representatives from employers, workers and government agencies from central bodies as well as from the provinces. These workshops aimed not only to provide capacity building and promote understanding of the underlying issues, they also served to facilitate discussion on strategies to address the unregistered economy in Çorum and Gaziantep.

The three workshops held on the first day of the programme were: "Employer strategies/action plans for extending representation into the informal/unregistered economy" workshop held at the TİSK premises; "Worker strategies to extend representation into the informal/unregistered economy" workshop held at the ILO-Ankara Office; and "Labour Administration, Unregistered Work and the Informal Economy for Local and National Government Officials" workshop held at the Ministry of Labour and Social Security.

Program, tüm sosyal tarafların biraraya geldiği iki günlük eğitim çalıştay ile devam etti. Bu çalıştayda ILO'nun kayıtdışı ekonomi için oluşturduğu Değişim Modeli ile istihdam ve iş piyasası politikaları seçenekleri sunuldu. Ayrıca, Avrupa ülkelerinin istihdam politikalarında sosyal diyalog deneyimleri ele alındı.

Çalıştayları yöneten ILO-Cenevre'den uzmanlar **Chris Land-Kazlauskas** (Diyalog Departmanı), **Ümit Efendioğlu** (Entegrasyon Departmanı), **Faith O'Neill** (İşçi Faaliyetleri Departmanı), **Christian Hess** (İşveren Faaliyetleri Departmanı), **José-Luis Daza Perez** (Diyalog Departmanı) ve **Ludek Rychly** (Diyalog Departmanı) katılımcılara bilgi ve birikimlerini aktardılar.

Eğitim programına Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, TİSK, TÜRK-İŞ, HAK-İŞ, DİSK, ve İŞKUR temsilcilerinin yanısıra, Çorum and Gaziantep illerinde İl İstihdam Kurullarından yerel temsilciler de katıldılar.

ILO Çalışanları Sendikasının Avrupa ve Arap Ülkeleri temsilcileri Ankara'da toplandı

Avrupa ve Arap Ülkelerinin ILO Çalışanları Sendika temsilcileri için ILO-Ankara binasında 25-29 Nisan tarihlerinde bir araya geldi. Genel bölge toplantısının ardından, sendika temsilcilerine ILO iş yaşamına ilişkin eğitim semineri gerçekleştirildi.

Bu toplantıya Cenevre Genel Merkez'den **Pierre Sayour**, **Bertrand Bernaz**, **Johanna Van Rijn**, Beyrut Ofisinden **Ghassan Harmoush** ve **Reham Rached**, Budapeşte Ofisinden **Mercedes Birck**, Bruksel Ofisinden **Vera Vermaut**, Kuveyt Ofisinden

Dina El-Beheri, Londra Ofisinden **Mavis Cook**, Moskova Ofisinden **Ludmilla Ouskova**, Paris Ofisinden **Michèle Person**, Ankara Ofisinden **Betül Çapçı** ve **Ayşe Selçuk-Gençer** katıldılar.

The programme continued with a two-day tripartite training workshop held at the ILO-Ankara Office. This workshop included presentations and discussions on ILO's Model of Change framework for the informal economy, overview of employment and labour market policy and a review of experiences in social dialogue on employment policies throughout Europe.

ILO experts from Headquarters **Chris Land-Kazlauskas** (ED/DIALOGUE), **Ümit Efendioğlu** (INTEGRATION), **Faith O'Neill** (ACTRAV), **Christian Hess** (ACT/EMP), **José-Luis Daza Perez** (DIALOGUE) and **Ludek Rychly** (DIALOGUE) facilitated these workshops and shared their experience and expertise.

Participants of the workshops were representatives of Ministry of Labour and Social Security, TİSK, TÜRK-İŞ, HAK-İŞ, DİSK, and İŞKUR as well as the local representatives of Provincial Employment Boards from Çorum and Gaziantep.

ILO Staff Union representatives for Europe and Arab States met in Ankara

ILO Staff Union representatives from Europe and the Arab States came together at the ILO-Ankara premises during the week of 25-29 April for a regional meeting followed by training on important ILO work-related issues.

Attendants were **Pierre Sayour**, **Bertrand Bernaz**, **Johanna Van Rijn** (ILO Geneva Headquarters); **Ghassan Harmoush** and **Reham Rached** (Beirut Office); **Mercedes Birck** (Budapest Office); **Vera Vermaut** (Brussels Office); **Dina El-Beheri** (Kuwait Office); **Mavis Cook** (London Office); **Ludmilla Ouskova** (Moscow Office); **Michèle Person** (Paris Office); **Betül Çapçı** and **Ayşe Selçuk-Gençer** (Ankara Office).

Pnömokonyozun Önlenmesi Ulusal Eğitim Semineri Ankara'da yapıldı

Çalışma Sosyal Güvenlik Bakanlığı, İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü, ILO-Cenevre İş Güvenliği Departmanı ve ILO Ankara Ofisi tarafından ortaklaşa düzenlenen Pnömokonyozun Önlenmesi Ulusal Eğitim Semineri 11-15 Temmuz tarihlerinde gerçekleştirildi.

İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürü **Erhan Batur**, ILO-Cenevre uzmanı **Dr. Igor Fedotov** ve ILO Türkiye Direktörü Gülay Aslantepe seminerin ilk gününde açılış konuşmaları yaptılar. Seminer eğitmenleri ise konunun tanınmış uzmanları ABD'den **Dr. Gregory Wagner** ve **Dr. Jack Parker** ve Fransa'dan **Dr. Jacques Ameille** idi.

Seminerin amacı meslek hekimlerinin yeni Uluslararası Pnömokonyoz Radyografileri ILO Sınıflandırmasının kullanımında bilgilerini yenilemek ve Türkiye'de silikozun önlenmesi amacıyla ulusal eylem planının hazırlanmasını tartışmaktı. Bu eylem planı ile ilgili düzenlenen panelde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, işveren ve işçi kuruluşları temsilcileri Türkiye'deki mevcut durum ve ilgili konular hakkında sunum yaptılar. Ayrıca, seminer boyunca eğitmenler diğer ülkelerde pnömokonyozun önlenmesi alanındaki deneyimlerini aktardılar.

Seminere Türkiye'nin birçok yerinden meslek hastalıkları hekimleri, radyologlar ve kömür işletmeleri, göğüs hastalıkları ve meslek hastalıkları hastanelerinden 44 hekim katıldı.

National Workshop on the Prevention of Pneumoconioses held in Ankara

The National Training Workshop on Prevention of Pneumoconioses held during the week of 11-15 July was jointly organized by the Directorate General of Occupational Health and Safety of the Ministry of Labour and Social Security, ILO Geneva SAFEWORK Department and ILO Office in Ankara.

Erhan Batur, Director-General for Occupational Health and Safety, **Dr. Igor Fedotov**, Senior Specialist of SAFEWORK and Gülay Aslantepe, ILO-Ankara Director introduced the workshop on the first day. The workshop was conducted by prominent experts in the field, **Dr. Gregory Wagner** and **Dr. Jack Parker** of the USA and **Dr. Jacques Ameille** from France.

The aim of workshop was to upgrade the skills of occupational physicians in using the new ILO Classification of Radiographs and discuss establishment of the

National Programme for the Elimination of Silicosis in Turkey. A panel discussion on establishment of a national programme included a presentation from the Ministry of Labour on the national pneumoconioses situation and presentations by the representatives of the

Ministry of Health, national employers' and workers' organizations. In the course of the workshop instructors also shared their experiences in other countries on prevention of pneumoconioses.

The 44 participants attending from throughout Turkey were occupational physicians, radiologists, chest physicians from state mining works and the Central Chest Hospital, and physicians from the occupational health hospitals.

KISA. . . KISA. . . - IN BRIEF

ILO Türkiye Direktörü Gülay Aslantepe, ILO'yu temsilen aşağıdaki etkinliklere katıldı:

- 25-26 Nisan, Antalya - Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası'nın düzenlediği **AB ile Tam Üyelik Sürecinde Tekstil Sektörünün Sorunları** başlıklı seminer.
- 4 Mayıs, Ankara - Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından düzenlenen **19. İş Sağlığı ve Güvenliği Haftası** açılış etkinliği.
- 6 Mayıs, Ankara - Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu'nun **Uluslararası Sözleşmeler Bağlamında Türkiye'de Çalışma Yaşamının Demokratikleşmesi** konulu sempozyum.
- 14 Haziran, Adana - IPEC'in mevsimlik tarımda çocuk işçiliğinin sona erdirilmesi projesi kapsamında Yemişli'de kurulan Sosyal Destek Merkezinin açılışı (bkz. IPEC'ten Haberler).
- 6-7 Temmuz, İstanbul - Marmara Vakfı, Avrupa Birliği ve İnsan Hakları Platformu'nun **Ekonomik Kalkınma ve Kadın İstihdamı konulu Uluslararası Kadın Yöneticiler Forumu**.

ILO-Ankara Director Gülay Aslantepe represented the ILO by participating in the following activities:

- 25-26 April, Antalya - Seminar organized by the Turkish Textile Employers' Association on the **Problems of the Textile Sector during the EU Accession Process**.
- 4 May, Ankara - Opening ceremony of **19th Occupational Health and Safety Week**, organized by the Ministry of Labour and Social Security.
- 6 May, Ankara - Symposium on **Labour Democratization within the context of International Conventions**, organized by the Confederation of Public Employees Trade Unions.
- 14 June, Adana - Opening of the Social Support Center in Yemişli, established as part of the IPEC project on elimination of child labour in seasonal agriculture (see IPEC NEWS below).
- 6-7 July, İstanbul - The Marmara Foundation, European Union and Human Rights Platform's **International Women Managers Forum** on the theme **Economic Development and Women's Employment**.

IPEC'TEN HABERLER - NEWS FROM IPEC

Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) ve ILO-IPEC projeleri birbirini destekliyor

Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı'nın (UNDP), GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı ile ortaklaşa yürüttüğü "Batman, Şanlıurfa ve Gaziantep illerinde Sokakta Çalışan Çocukların Rehabilitasyonu" projesine IPEC Türkiye teknik destek veriyor. Projede, İl Eylem Komiteleri'nin oluşturulmasından, proje etkinliklerinin planlamasına kadar geniş bir çerçevede aktif rol alan ILO, aynı zamanda Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü (SHÇEK) ile ortaklaşa olarak 11 ilde yürüttüğü sokakta çalışan çocukların eğitime yönlendirilmesi projesinin de kapsamına giren Gaziantep ve Şanlıurfa'daki çalışmaların eşgüdümünü sağlama görevini üstleniyor.

United National Development Programme (UNDP) and ILO-IPEC Projects Mutually Support Each Other

IPEC Turkey is providing technical support to the "Rehabilitation of Children Working in Streets in Batman, Şanlıurfa and Gaziantep" project currently being implemented by the UNDP and GAP Administration. The ILO takes an active part in the project from the establishment of Provincial Action Committees to the planning of project activities. Among Project provinces, Gaziantep and Şanlıurfa are also covered by the project for directing street children to education which is being implemented in 11 provinces in cooperation with the General Directorate of Social Services and Child Protection Agency (SHÇEK). The ILO is in charge of ensuring the coordination of activities carried out in these two provinces.

28-30 Mart 2005 tarihlerinde projenin tanıtımı amacıyla toplanan İl Eylem Komiteleri, 4-6 Temmuz 2005 tarihleri arasında sırasıyla Gaziantep, Şanlıurfa ve Batman'da ikinci toplantılarını gerçekleştirdi. Bu toplantılarda; sokakta çalışan çocukları, sokağın risklerinden korumak, sosyal ve psikolojik gelişimlerini desteklemek, okul çağında olup eğitimlerine devam edemeyenleri eğitime kazandırmak, eğitim çağını geçmiş olanlara ve ailedeki diğer yetişkin bireylere mesleki beceri kazandırılarak yaşam koşullarını iyileştirmek ve yerel idarelerin ve sivil toplum kuruluşlarının etkin katılımlarını sağlayarak bu alanda kapasitelerini güçlendirmek gibi başlıca proje hedeflerine ulaşmak için gerekli fikir alışverişi yapıldı.

Mobilya sektöründeki projede ilk çıktılar

ILO ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İş Tefiş Kurulu Başkanlığı tarafından yürütülen "Mobilya Sektöründe Çalışan Çocukların Eğitime Yönlendirilmesi" projesi İl Eylem Komitesi toplantıları 4 Nisan'da İzmir'de, 14 Nisan'da İnegöl'de ve 20 Nisan'da Ankara'da gerçekleştirildi. Bu toplantılarda projenin ilk 6 aylık dönemindeki gelişimi katılımcılarla paylaşıldı, çalışma takvimleri güncellendi. Her üç ilde proje kapsamında kurulan sosyal destek merkezlerinde Temmuz 2005 itibarıyla yaklaşık 1000 çocuk sunulan eğitim, sağlık ve sosyal hizmetlerden yararlanıyor.

Tarladan Okula

Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Genel Müdürlüğü ile Adana Karataş'ta yürütülmekte olan "Mevsimlik tarım

Provincial Action Committees first gathered on 28-30 March to introduce the project to the public and then held their second round of meetings in Gaziantep, Şanlıurfa and Batman from 4 to 6 July 2005. At these meetings, ideas were exchanged about the main project goal on 'Children Working on the Streets', such as protection against the risks on the streets, reinforcing the children's social and psychological development, educating those unable to continue with their education, or for those over a certain age and unable to go to school, offering the child or the family members a chance to improve their working skills, living standards and facilitating the active participation of local administrations and NGOs to strengthen their capacities.

First outcomes of the furniture sector project

Meetings of Provincial Action Committees established under the project for "Directing Children Working in Furniture Sector to Education", being implemented jointly by the ILO and Labour Inspection Board of the Ministry of Labour and Social Security, took place in İzmir on April 4th, in İnegöl on April 14th and in Ankara on April 20th. During these meetings, progress in the first 6 months of the project was shared with participants and work schedules were updated. The "Social Support Centers" established in all the three provinces have been providing education, health and social services as of July 2005 to approximately 1000 children.

From field to school

The ILO is cooperating with the General Directorate of Primary Education, Ministry of National Education, in

işlerinde en kötü biçimlerdeki çocuk işçiliğinin eğitim yoluyla sona erdirilmesi” projesi çerçevesinde Adıyaman, Şanlıurfa, Diyarbakır, Hatay ve Gaziantep’ten aileleriyle birlikte Karataş’a gelen 507 çocuk, 15 Haziran 2005 tarihinde Yemişli köyünde açılan sosyal destek merkezi bünyesinde gerçekleştirilen etkinliklere katılıyorlar. Sosyal destek merkezinin yanı sıra çevre köylerdeki ilköğretim okulları da dersliklerini yaz boyunca açık tutarak, sunulan eğitim desteği ve sosyal ve sportif etkinliklerle çocukların tarlaya çıkmalarını önüyor. Çocuğun tüm sosyal çevresini de kapsayan ve aile, işveren ve okul düzeylerinde de sürdürülen müdahalelerle proje sonunda toplam 2750 çocuğun eğitime yönlendirilmesi hedefleniyor. Projenin yaşam alanlarının iyileştirilmesi ile ilgili bileşeni kapsamında ODTÜ Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümünden Doç. Dr. Melih Pınarcıoğlu başkanlığında yüksek lisans ve doktora öğrencilerinin gerçekleştirdiği saha çalışması sonucu tasarımı yapılan model yerleşim ünitesinin 2006 tarım mevsimi itibarıyla, işverenler ve tarım aracıları işbirliğiyle hayata geçirilmesi öngörülmüyor.

the project on “Eliminating Worst Forms of Child Labour in Seasonal Agricultural through Education.” Under the project, 507 children who moved to Karataş, Adana, together with their families from other provinces including Adıyaman, Şanlıurfa, Diyarbakır, Hatay and Gaziantep have been taking part in the activities of the social support centre started in Yemişli village on 15 June 2005. Apart from the social support centre, local primary schools keep their classrooms open during these months to prevent children’s work in cotton fields by offering educational support as well as various sport activities and recreational events. Through interventions encompassing the whole environment of children and introduced at the level of families, employers and schools, the target is to channel 2,750 children to schools. The project also has a component focusing on improvements in living environments. Under this component of the project, a team composed of post-graduate students and headed by Assoc. Prof. Melih Pınarcıoğlu from the Department of Urban and Regional Planning (Faculty of Architecture, Middle East Technical University) carried out a field survey to develop a “model settlement unit” for commercial agricultural workers. This model is planned to be installed during the 2006 agricultural season with the participation of employers and agricultural job brokers.

Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü’nün “Sokakta Yaşayan ve/veya Çalıştırılan Çocuklara Yönelik Hizmet Modeli Eşgüdüm” toplantısı 16-17 Haziran’da İstanbul’da yapıldı

The Coordination Meeting of the New Service Model for Children Living and/or Working in Streets developed by the General Directorate of Social Services and Child Protection Agency was held in İstanbul on 16-17 June

ILO-IPEC ile Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme

The ILO-IPEC and General Directorate are presently

Kurumu Genel Müdürlüğü tarafından birlikte yürütülen “11 ilde sokakta çalışan çocukların eğitime yönlendirilmesi” projesinde yer alan etkinliklerle pek çok ortak nokta taşıyan yeni hizmet modelinin tanıtımının yapıldığı toplantıda Ankara, İstanbul, İzmir, Antalya, Diyarbakır, Bursa, Mersin ve Adana illerinin konuyla ilgili bugüne kadar gerçekleştirdiği çalışmalar katılımcılarla paylaşıldı ve yeni modelin etkin işleyişi için yerel ve ulusal düzeyde alınması gereken önlemler tartışıldı.

Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Genel Müdürlüğü Proje Ortakları Tanıtım Toplantısı 24-25 Haziran tarihlerinde İstanbul’da gerçekleştirildi

Sabancı Üniversitesi Eğitim Reformu Girişimi tarafından düzenlenen ve Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Genel Müdürlüğü ile eğitim alanında faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarını biraraya getirmeyi hedefleyen toplantıda ILO tarafından Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İş Teftiş Kurulu Başkanlığı ile yürütülen “İzmir’de Seçilmiş Sanayi Kollarında En Kötü Biçimlerdeki Çocuk İşçiliğinin Sona Erdirilmesi” ve Milli Eğitim Bakanlığı ile yürütülen “Adana Karataş’ta mevsimlik tarım işlerinde en kötü biçimlerdeki çocuk işçiliğinin eğitim yoluyla sona erdirilmesi” projelerinin etkinlik ve çıktıları katılımcılarla paylaşıldı. Adıgeçen projelerde sivil toplum kuruluşları ile yapılan işbirliği örnekleri sunuldu ve Milli Eğitim Bakanlığı’nın ortağı olduğu diğer projelerle işbirliği geliştirilmesi konuları tartışıldı.

Çocuk İşçiliğiyle Mücadele Ulusal Yönlendirme Komitesi 27 Haziran’da toplandı

En Kötü Biçimlerdeki Çocuk İşçiliğinin Sona Erdirilmesi İçin Zamana Bağlı Politika ve Programına Destek Projesi kapsamında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Çalışma Genel Müdürlüğü tarafından yürütülecek olan “Çocuk İşçiliğiyle mücadele konusunda Ulusal Kapasitenin Artırılması” projesi Ulusal Yönlendirme Komitesi’nde görüşüldü ve oybirliğiyle onaylandı. Aynı toplantıda IMPAQ firması tarafından yürütülecek, Türkiye’de Eğitim Yoluyla Çocuk İşçiliğiyle Mücadele başlıklı proje önerisi de görüşüldü ve oy çokluğuyla onaylandı.

engaged in a project to direct children working in streets to schools in 11 provinces. A new “service model” with many common points with activities carried out under this project was developed and introduced to participants in a meeting. At this meeting, staff from the project presently carried out in Ankara, İstanbul, İzmir, Antalya, Diyarbakır, Bursa, Mersin and Adana shared their experience with other participants and took part in discussions centering around local and national level measures to be taken to ensure the effective working of the new service model.

Meeting to introduce the project partners of the General Directorate of Primary Education, Ministry of National Education, was held in İstanbul on 24-25 June

The Sabancı University Educational Reform Initiative organised a meeting with the primary aim of bringing the General Directorate of Primary Education, Ministry of National Education, together with civil society organisations active in the field of education. The ILO was also present at this meeting to share its experiences with the projects, “Elimination of Worst Forms of Child Labour in Selected Industries in İzmir” and “Elimination of Worst Forms of Child Labour in Commercial Agricultural Works through Education”. These projects are being implemented, respectively, in cooperation with the Labour Inspection Board of the MoLSS and Ministry of National Education. A presentation by the ILO also included examples of cooperation with NGOs and further discussion of opportunities for cooperation in other projects participated by MoNE.

National Steering Committee for Combating Child Labour met on 27 June

The “Enhancing National Capacity in Combating Worst Forms of Child Labour” project was discussed and unanimously endorsed by the National Steering Committee. This project will be carried out by the Labour Inspection Board of MoLSS within the framework of the “Project Supporting the Time-bound Policy and Programme for the Elimination of Worst Forms of Child Labour”. During the same meeting of the NSC, the project “Combating Child Labour in Turkey through Education” which is to be carried out by the firm IMPAQ was also discussed and endorsed by majority vote.

Diğer haberler

- IPEC Baş Teknik Danışmanı Osman Zaim 4 – 7 Mayıs 2005 tarihlerinde Bulgaristan'ın Varna şehrinde düzenlenen IPEC Bölge çalıştayına kolaylaştırıcı olarak katıldı ve çocuk işçiliğinin en kötü biçimlerinin sona erdirilmesi için Türkiye'de hazırlanan zamana bağlı programın aşamaları ve uygulaması konularında katılımcıları bilgilendirdi. Arnavutluk, Bulgaristan, Kosova, Moldova, Romanya, Rusya ve Ukrayna'yı temsilen katılan IPEC personeliyle Türkiye deneyimini ve başarılı örnekleri paylaştı.
- Kocaeli Büyükşehir Belediyesi tarafından 2-3 Haziran tarihlerinde düzenlenen "Yoksulluk ve Çocuklar Üzerine Etkileri Sempozyumu" kapsamında oluşturulan çalışma gruplarında ayrıştırmalı çöp toplayıcılığında, sokakta ve sanayide çalışan çocuklar konu başlıkları ele alındı, sorun ve çözüm önerileri tartışıldı ve raporlaştırıldı.

Other news

- The IPEC Chief Technical Advisor Osman Zaim took part as facilitator in an IPEC regional workshop held in Varna, Bulgaria, on 4 – 7 May 2005. During the workshop, Mr. Zaim informed participants about issues relating to the stages and implementation modalities of the time-bound programme for the elimination of worst forms of child labour in Turkey. This was a good occasion to share Turkey's experience in the field with IPEC staff from Albania, Bulgaria, Kosova, Moldova, Romania, Russia and Ukraine.
- The Kocaeli Greater Municipality organised a symposium on "Poverty and its Impact on Children" on 2-3 June. IPEC-Turkey took part in the working groups of the symposium on children working in scavenging, streets and industrial sectors. Problems and relevant solutions were then gathered in a report.

ILO/AB SOSYAL DENETİM ARAŞTIRMA PROJESİ

ILO/EU RESEARCH PROJECT ON SOCIAL AUDITING

Proje tamamlandı

Romanya, Bulgaristan ve Türkiye'de Sosyal Denetim ve Sertifikasyon araştırma projesi Temmuz 2005 ayında tamamlandı. Araştırma sonuçlarına göre sosyal denetim, Romanya, Bulgaristan ve Türkiye'deki şirketlerce, değişen derecelerde, her geçen gün daha büyük bir önem kazanıyor. Bu ülkelerin üçünde de, tekstil ve hazır giyim sektörlerindeki şirketler sosyal denetimlerden etkilense de, Türkiye bu denetimlerden Romanya ve Bulgaristan'a oranla daha fazla etkileniyor. Araştırmanın bazı önemli sonuçları şunlar:

- Tekstil ve hazır giyim sektörlerinde alıcıları tarafından sosyal denetim gören şirketlerin oranı Türkiye için yüzde 48.5, Romanya için yüzde 10.6 ve Bulgaristan için yüzde 15.1.
- Büyük şirketlerde, ülkeler arasındaki fark daha az. Türkiye'de 500 personelden fazla çalıştıran şirketlerin yüzde 57'si alıcıları tarafından sosyal denetimi bildirdi, Bulgaristan ve Romanya'da ise bu oranlar, yüzde 37 ve yüzde 32 olarak saptandı.
- Davranış Kuralları (Codes of Conduct) ayakkabıcılık ve makine sektörlerinde faaliyet gösteren şirketlerde görülmektedir. Ancak bu araştırma ayakkabıcılık, ağaç işleri, makine ve deri sektörlerinde sosyal denetim gören firmaların oranının yüzde 10'dan daha az olduğunu gösterdi.

Project completed

The research project on social auditing and certification initiatives in Romania, Bulgaria and Turkey was completed in July. The findings of the research indicate that social auditing is an increasing phenomenon that affects companies in Romania, Bulgaria and Turkey to varying degrees. Companies in the textile and garment industries are affected by social audits in all three countries, albeit more in Turkey than in either Romania or Bulgaria. Highlights of the research include:

- The percentage of companies reporting audits by their buyers in the textile and garment industry was 48.5% in Turkey, 10.6% in Romania and 15.1% in Bulgaria;
- The difference between the countries is less among large companies. 57% of companies with more than 500 employees reported buyer audits in Turkey, compared to 37% for Romania and 32% for Bulgaria;
- Codes of conduct are common in industries like the footwear sector and the machinery sector. However, the research showed that the number of factories experiencing social audits in the footwear, forestry products, machinery and leather industry sectors is less than 10 percent in the countries surveyed;
- Only 8% of companies that reported social audits

- Araştırmaya katılan şirketlerden sadece yüzde 8'i yapılan sosyal denetimlerin günlük işleyişlerini aksattığını belirtti. Şirketlerin üçte birlik kısmı ise, sosyal denetimlerin 'bir dereceye kadar aksadığını' belirttiler.
- Şirketler tarafından sosyal denetimlerden sağlanan en büyük fayda 'alıcılar ile ilişkilerin geliştirilmesi', en az fayda ise 'personel veya sendikalarla ilişkilerin geliştirilmesi' olarak belirlendi.

Araştırma raporunun tamamına, ILO-Ankara'nın web sitesinden (www.ilo.org/ankara) ulaşılabilir.

indicated that they significantly interfere with the day to day operations of the factory. About one-third of companies say that the audits 'somewhat interfere';

- The greatest benefit from social audits as cited by supplier factories is 'improved relationship with buyers', the least cited benefit was 'improved relationship with employees or trade unions'.

The full report of the project can be accessed at the ILO Ankara website at www.ilo.org/ankara.

YENİ İNGİLİZCE ILO YAYINLARI - NEW ENGLISH ILO PUBLICATIONS

Food at Work: Workplace solutions for malnutrition, obesity and chronic diseases

İşte Yiyecek: Malnütrisyon, obezite ve kronik hastalıklara karşı işyerinde çözümler

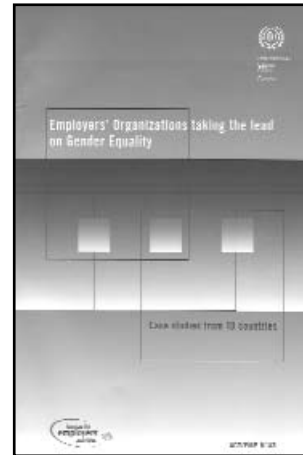
Christopher Wanjek
2005, xv+448 s.
ISBN 92-2-117015-2

Bu kapsamlı çalışma, iyi beslenme ile yüksek düzeyde verimlilik arasındaki açık ilişkiyi ortaya koymaktadır. Buna göre, işçilerin besleyici, güvenilir ve maliyeti makul besinlere ulaşabilmeleri, yeterince yemek arası verilmesi ve yemek yenen yerlerdeki koşulların uygunluğu, toplumsal öneminin ve ekonomik açıdan gerçekleştirilebilir olmasının yanı sıra aynı zamanda işyerinin kârlılığı açısından da önemlidir.

Çalışma, bir beslenme programı oluşturmanın temel noktalarına değindikten sonra, kantin, öğün veya besin maddeleri fişleri, yemek salonları veya küçük mutfaklar, mahalli tedarikçilerle ilişkiler dahil olmak üzere "yiyecek sorununa" ilişkin bir dizi çözüm sunmaktadır. Kitap, sanayileşmiş ve gelişmekte olan 28 ülkenin çeşitli işletmelerinde gerçekleştirilen araştırmalardan hareketle, farklı büyüklüklerde ve farklı bütçelere sahip işyerlerine uyarlanabilecek çözümler önermektedir. Beslenme kapsamında yer aldığı halde çoğu kez üzerinde durulmayan temiz içme suyu bulunması konusu da çalışmada ele alınan başlıklar arasındadır.

Çalışma, işyerinde beslenme ve yemek araları ile ilgili yasalara, yönetmeliklere ve kılavuzlara örnekler vermekte, ayrıca sendikalar, işverenler ve hükümetler için kontrol listeleri ve diğer yararlı kaynakları içeren geniş bir bölüm sunmaktadır.

Employers' Organizations Taking the Lead on Gender Equality. Case studies from 10 countries

İşveren Kuruluşları Toplumsal Cinsiyet Konusunda Öncülük Ediyor. 10 ülkeden durum araştırmaları

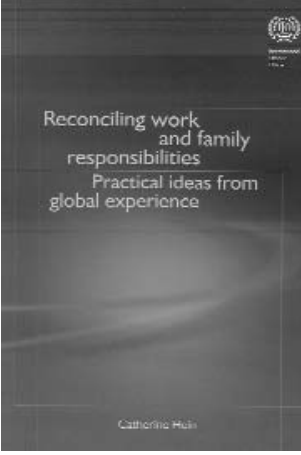
2005, v+85 s.
ISBN 92-2-117277-5

Cinsiyet eşitliği toplum için önemli bir konudur ve tüm dünyada birçok işveren de çalışma yaşamında kadın-erkek eşitliğinin daha ileri düzeylere çıkarılmasında önemli bir rol oynamıştır.

Bu çalışmada sunulan durum araştırmaları, dünyanın çeşitli ülkelerindeki işverenlerin ve kuruluşlarının bu alandaki çabalarına örnekler vermektedir. İşveren kuruluşlarının ele aldıkları toplumsal cinsiyetle ilgili konular ülkeden ülkeye önemli farklılıklar göstermektedir. Bununla birlikte, durum analizlerinden hareketle ortaya çıkan ortak bir nokta da vardır: İşverenler, kendilerine herhangi bir şey dayatılmadan temsili kuruluşlarıyla birlikte hareket ettiklerinde, hem kendilerine hem de genel olarak topluma yarar sağlayacak sonuçlar elde edebilmektedirler. Çalışma, işveren kuruluşları

tarafından benimsenen, başkalarına da örnek ve ivme sağlayabilecek mantığa, gene işverenler tarafından gerçekleştirilen girişimlere ve işlere örnekler vermektedir.

Reconciling Work and Family Responsibilities: Practical ideas from global experience

İş ve Aile Sorumluluklarının Uyumlaştırılması. Küresel deneyimlerden hareketle pratik fikirler

Catherine Hein

2005, xv+207 s.

ISBN 92-2-115352-5

Bu pratik kitap, çalışanların çalışma yaşamına ilişkin sorumluluklarla, örneğin, çocukların ve yaşlıların bakımı gibi aile sorumluluklarını daha iyi kaynaştırabilmelerine yardımcı olmak için dünyanın çeşitli ülkelerinde, topluluklarında ve işletmelerinde yapılanlara somut örnekler vermektedir. Veri-

len örnekler, hükümetlerin, işçi ve işveren kuruluşlarının ve bu arada ilgili sivil toplum kuruluşlarının bu alanda yapabileceklerine ilişkin yararlı fikirler içermektedir.

Kitaba göre iş ve aile sorumlulukları arasındaki uyumsuzluk, aile yapılarında ve çalışma ortamlarında ortaya çıkan değişiklikler sonucunda sanayileşmiş olsun gelişmekte olsun birçok ülkede artmaktadır. Oysa, işle aile arasındaki uyumsuzluk, toplumlar, işletmeler, aileler, erkekler ve özellikle kadınlar açısından önemli sorunlara yol açabilmektedir ve ayrıca istihdamdaki cinsiyet eşitsizliğinin başlıca nedenlerinden biri olmaktadır. Dolayısıyla, hükümetlerle işçi ve işveren kuruluşlarının alabilecekleri birtakım önlemler bu durumda belirli bir düzelmeye sağlayabilecektir.

Çalışma, çeşitli ülkelerden örnekleri ele alarak önce iş-aile yaşamı uyumsuzluğunu azaltmanın neden hükümetlerin ve sosyal ortakların çıkarına olduğunun toplumsal ve ekonomik gerekçelerini anlatmaktadır. Bunun ardından bu uyumsuzluğu azaltabilecek ulusal ve topluluk düzeyindeki politika seçenekleri üzerinde durulmakta ve hükümetlerin bu alanda yasal ve politik çerçeveyi belirleme ve diyalogu özendirme rolü vurgulanmaktadır. Aile dostu bir işyeri yaratılmasına ilişkin politika ve uygulamalar ise ayrı bir bölümde ele alınmaktadır.

ILO yayınları ILO Ankara Enformasyon Merkezi kanalıyla satın alınabilir.

ILO'nun satıştaki yayınlarını incelemek için www.ilo.org/public/english/support/publ/books.htm adresini ziyaret edebilirsiniz.

ILO Ankara Enformasyon Merkezi

Pazartesi ile Perşembe günleri arası 14:00 - 17:00 ve Cuma günü 09:30 - 12:30 saatlerinde açıktır.

ILO yayınları ve iş hayatı ile ilgili başka kurumların çeşitli yayınları hizmetinize sunulmuştur ve ödünç alınabilir.

Adres: Ferit Recai Ertuğrul Cad. No. 4, 06450 Oran - ANKARA

Tel: (312) 491 98 90 • Faks: (312) 491 99 45 • e-posta: ankara@ilo.org • web: www.ilo.org

Hazırlayan: Ayşe Selçuk-Gençer